

Protocoll, hållet uti Stock-
holms Allmänna Sundhets
Comité den 30 Juli 1831.

Närvarande.

Ordföranden, Herr ^{af H. S. O.} Öfver Ståthållaren
och Riddaren, Fogwälförne
Fruherre J. W. Sprenghjorden
Ledamöterna, Herr Borgmästaren N. Sandblad
Herr Konge Lifsmedicus och Rik-
^{af Konge Wäpn. Råd.}sdan, Doctor C. J. Ekström
Rådsmannen G. G. Harlingsjö
Freds Majoren R. Strandberg.
Equitainen Lindström
Apotekaren Göransson.
Kryddkrämhandlaren och
Riddaren N. Holmlund.
Grosshandlaren G. Hegardt.
Bryggaren D. Helsingius.

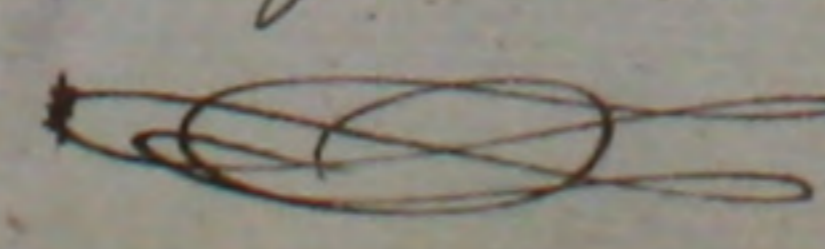
Pastor Primarius, Ordens Biskopen ^{af H. S. O.} m. m. Dr.
Doctor Wallin hade anmält, det han af
en angelägen embetsföretning vore hindrad
att i dag ~~deltaga~~ uti Comiténs
samma.

Herr Baron och Öfver Ståthållaren hjälpa
de Comiténs och ~~utvalde~~ ^{ut} framställda
ämnen som ^{förnämligt} skulle bli föremål för Comi-
téens arbeten, eller uttågandet af nödige
anstalter för sjukvården i ~~hänse~~ den
olyckliga händelse att den a° flere ut-
rikes orter gångbar, under namn af
Cholera Morbus allmänt kände, karga
de sjukdom, skulle i kungälfstaden utbrotta
sig; Och tillkännagaf Herr Baronem här
genom att Konge Majt i Näder behaga
tillåta, att det af Des Flotta beqvarade
sjukhus a° Lappholmén, ^{för} beqvaras
hitt sjukhus för Cholera smittade af Stock-
holms innevänare, samt att det samme,
som af Flottans sjukhus blifvit utlymdt,
redan med dertill hörande inventarier,
i Comiténs vägnar blifvit emottaget
och besigtigadt af Herr Borgmästaren Sandblad, biträdd
af Förste Stads Läkaren, Herr Konge Lifs

Medicus Ahlberg; att ~~Stad~~ det för
 kallade provisoriska Sjukhuset beläget uti Catharina f. d. Kronob.
 vid Sandbergsgatan i Södermalm vore
 redan i ordning till emottagande af
 100 sjuke samt att ^{Stadens} Södra
 Casern, vid Tjärhofsgatan, som af
 Inquartierungscommissionen blifvit till
 Sjukhus öfverlåtit, utrymme och
 persedlar till värdande af ett
 betydligt antal sjuke förefinnes,
 hvaregenom ^{tillräcklig} local till emottagande
 af sjuke från Södermalm, i afseende
 nämnde olyckliga händelse, vore
 anskaffad. Beträffande deremot
 Norrmalm för vore några ^{någon} staden
 tillhörige lägenheter ^{för sjukhus} derstädy ej att till-
 gå, utan borde sådana antingen ge-
 nom inköp eller för hyra anskaffas,
 i hvilket afseende Herr Baronens
 förslagsvis uppger Gropshandlaren
 Marérs hus vid Tullportsgatan, Egen-
 domen Claës på hörnet kallad, tillhörig ^{Lieutenant} Erikhan Hindbergson och be-
 lägen vid Roslagstullgatan och fastlag-
 bostället uti Adolph Fredrick församling,
 beläget uti Carlbergs Allé. Af
 dessa lägenheter ansåg Herr Baronens
 för sin del Marérs hus ^{vara} mest
 användbart, i afseende till den för-
 ändring och reparation derstämma, för
 bortskaffande af den derstädy nu
 befintelige fabriks smälte undergå.
^{Egendomen} Claës på hörnet deremot förenade ~~de~~
 emot med utrymme för omkring 60
 sjukfänger, uti 2de stora salar och
 afskilliche smärre rum, utan ~~af~~ an-
 nan väspådelig förändring ^{är} ismunda
~~af en större planas till läd inrethning,~~
~~någon~~ nödiga ^{local} rum för läkare
 och betjening, afvensom förskilde för
 rum ^{att användas} för sådana patienter, hvilkas ~~finer~~
 bildning och vana vid ~~de~~ finare bekvämare

Och från hjälpa
 staden inom broarne, för
 hvilka sedan Sjukhuset i Casern
 holmen borde ~~inrymmas~~.

Lieutenant Erikhan Hindbergson

Sjukhuset för patienter från bath-
rens församling, biträddt H^o hif Medicus
det givde förslaget, men att det
sedane, äfvensom Södra Casernen, hert-
ken ~~sedane~~, ~~för~~ ~~skäl~~ (i det) ~~ware~~
till Cholera-sjukhus lämpelig, ~~och~~ ~~den~~
skulle ~~innan~~ beqvams af sjuke
äfen från Marie församling, ~~läs~~
som sträcker sig ända till Hoxy Tull,
derifrån transporten ~~för~~ ~~en~~ ~~Cholera~~
patient till Catharins Bränneri eller Casernen
vore för en Cholera patient för lång, ~~trodd~~
~~ansåg~~ H^o hif Medicus ^{vara} ~~objektigt~~, och
föreslog derför att någon passande
local inom Marie församling därtill
kunde utles. Beträffande Norrmalm
~~för~~ ~~ansåg~~ H^o hif Medicus, ~~för~~
att, utom bläs på hönen, (Lägerlöfven
Eriksberg, ^{vid} ^{Täsket} ^a ^{Timmerman} ^{orden},
skulle ~~blifva~~ i skändela samma egen-
dom kunde få beqvams och hvarsin
hemstället hos orten borde ske, ett
sjukhus för Jacobs, Johannis och Ladugårdsländ-
er ~~en~~ ~~af~~ ~~Adelst~~ ~~För~~ ~~ing~~ församlingar
lätteligen kunna inredas, äfvensom
ett dylikt ^{för} ^{slags} på Helsinghalmen, nära
Klara församling, till emottagande
af sista nämnde församlingens och Helsing-
holmens Cholera-sjuka, ~~och~~ ~~hvar~~ ~~tille~~ ~~Herr~~
Lif. medicus uppgaf Capitainen Carlens
och Regementets Rampes hus, ~~för~~
hvilket sedan, såsom tillhörande
Rampes concursusmapa lätteligen
skulle kunna ~~få~~ erhållas. De Stock-
holms garnison, vid Cholera-smittans
inträffande skulle komma att
erhålla en ökad tjentgöring i alle
delar af staden och genom dery
fram och återmarck genom staden
från de smittade trakterna till dery
på Ladugårdsländsk belägne caserner,
hvilket ^{smittans utbredning} ~~natur~~ ~~ligt~~ ~~vis~~ ~~borde~~ ~~skada~~

såsom belägen vid en
bebodd stråk, vid allmän
farvägen till Danvick
deputat

hempållde Herr Lifalmedicus huruvid icke
Comitén borde hos Konge Majt göra
underdånig anmälan om förflyttande
af en del af Garnisonen till Söderman
och Helsingholmen, a° hvilka ställen till-
räckligt utrymme till inquartering
finnes uti Södra Casernen och Gar-
nisonens sjukhuset, hvarigenom Konge
Andra lifgarde Casern skulle blifva
att tillgå säsom sjukhus för Ladrigård
landet, ^{späddy för Garnisonen} att i händelse denna framställ-
ning ej bifölles åtminstone ett sär-
skildt sjukhus inreddes för Garnisonen,
bland hvilken smittan, af nyss
anförd orsaker lätteligen kunde upp-
komma och hvars sjuk försk skulle
utfylla sjukhuset a° Bastellholmen
som således blefve för allmänheten
otillgängligt, samt att Comitén här-
fröutan borde uppmana hufvudstadens in-
vånare, att genom subscription bereda
tillfälle till inrättande af sjukhus
för ståndopersoner, hvilka likwäl icke
borde undandraga sig deltagande i kost-
naden för den allmänna sjukvården.

Uti detta H^o Lifalmedicus Ekströms
förslag instämde Herrar Comiterade,
sa° vidt det samma rör inrättande af
sjukhus a° Erikberg samt i Marid och
Helsingholms församlingar, hvarvid föreslo-
gos till sjukhus inom den förstnämnde
församlingen, af Herr Helsingius, ~~den~~ ^{den} ~~sa~~ ^{sa}
~~hållande~~ ^{Egendomen} ~~hållande~~ ^{Forskolans} ~~hållande~~ ^{hållande} ~~vid~~ ^{vid} ~~Herr~~ ^{Herr}
Horn Tull., ^{och} af Herr Apesoren Göransson, Tan-
to f. d. Kronobränneri, samt af hvarjem-
te Herr Rådmanne Hartingsson an-
sig, a° Helsingholmen, Balders Ordens Egen-
dom ~~eller~~ ~~den~~ ~~sa~~ ~~hållande~~ till sjukhus
vara fjärdig tjenlig; Och beflögh

4 och Fabriken Tillandry
Egendom vid Skinnarviken

3.
På framställning af Herr Mel-
singens huruvida icke, genom kus-
görelse från sjukhustornerne, den
lägre folkskolan både underrettig
om de Cholerajuckdomens åtföljande
symptom samt afvarligen åtkomligt
att vid inträffande af sådana
osfördrägeligen söka den sjukn-
sammas hjälp, som sjukdomen fordrar,
tillbärings Herr Baron och Öfver-
Stålbållaren, att Kongl. Maj:ts Hi-
liga kungörelse härmed snart
är att förvänta från trycket, af-
fölg af särskildt tryckte underret-
telser om sjukdomen, af hvilka
sednare Herr Baronen hos
Professoren och Riddaren Stålbå-
llaren, som ombeförjer tryckningen,
requireret 5000 Exemplar; Och
beslut, de detta antal icke an-
färs tillräckligt till utdelande
bland allmänheten, att ytter-
ligare 5000 Exemplar skulle re-
quireret, hvarom Comiteens Sen-
terare tillfoga gå i författning.

4.
Herr Baron och Öfver Stålbåll-
aren anmäla, att Aldermannen
och Riddaren Lychow aflemnad
requisition a° erforderlige persedlar
för provisoriskt sjukhus, a° som
som förteckning a° redan till sjuk-
huset afleverade persedlar,
hvilka handlinger uppläses;

3
i sammanhang hvarmed Herr Woy-
mstaren Sandblad anmäla att tolv
likwagnar ^{1000 unkrasbit} och 24 ^{1000 unkrasbit} sjukbärer (blif-
vit förfärdigade, men de antalet af
de förra, som hvarde utgifva af
kostad 66 R. 75 G. 10 S., syntig böve åka
till sex, anmodade Herr Woymstaren
att ombeförja ^{förfärdigade} ~~insättande~~ af annu
tre likwagnar; hvarjente beslöt
att skrivelser skulle afgå till
Konungens Generaladjutant för Flottan, med
anhållan att till Cholerajuckes
transport till sjukhusen, fyra färdpapper
med erforderlige roddare, genest snälla
hållas till Comiteens disposition, för
att efter des förförordnande användas

5.
I afförens på Läkars anställning
de vid sjukhusen beslut, att, efter
det sjukhusen blifvit af Herr Com-
terade besigtigade och det erforder-
lige antalet af 7 läkare utbrändt,
att ut ^{genom} skrivelser, till Sundhets-
Collegium aforderna för väl läkare
personer utnämmande, som bestäm-
mande af des aflönning; Och bifölle
Herr Comiterade Herr Gropshandlaren
Hegardt framställning, att Colle-
gium i samma skrivelser skulle an-
märka drags försorg, och samtliga
i Stockholms besatte, practiserande
läkars namn och hemvist, till
allmänhetens underrettelse, som
afstod i dragsbladen införa.

Herrarn Comiterade instämde till Herr
 Baron och Öfver-Ståthållarens framställt
 ning, att till Commissions- och Läkhus-
 hollens sjukhus antaga Herr Expedition
 Secretaren Roos, som derom gjordt ansök-
 ning, samt att ytterligare 3 eller 4
 sjukhus-commissioner borde anställas,
 hvilkas blifvande aflöning bestämd
 till 50 R^d 16 g^d för Cholera-smittans
 utbrutt, så tjänstgöringen ännu icke
 ringe, men som i händelse sjukdomen
 utbrifto, äkas till 2 R^d 24 g^d 18 s^d, hvar
 jemt de borde åtnjuta böningsrum vid
 sjukhusen.

Herr Helplingen anmälde härvid, att
 vid Prorogiska sjukhuset någon Com-
 missioner ^(för närvarande) icke af nöden, skedd den
 10de M^å 1808 antaga vaktmästare
 bestirde de sjukhus-commissioner till
 förändringsmål; Och bestod, att till
 sökandes efterrättelse borde i allmän-
 na tidningarne kungöras 3 eller
 4 sjukhus-commissioner till vidare kom-
 ma att tillgäta, samt att ansök-
 ningar till berörda beställningar
 skola, tillika med vederkäftig
 lönen för de perceptor, som till
 Commissionerens värd kunna anför-
 tros, ^{och mest för 1000 R^d 18 s^d} inlemnade till Comiteras
 Secretaren, inom 8 dagar från
 den dag kungördes i tidningarne
 vid föste gången införd.

Herrarn bestod Comiteras att, jemt
 bibehållande af de vid Läkhuset
 med sjukhus anställd sjukvaktare,
^{och med kungörande af 12 g^d 18 s^d för dygn}
 antaga andre dylika, hvars antal,
 efter omständigheterna bestämdes,
 Och fastställd aflöning för de som
 till 8 g^d 18 s^d för lång ingen Cholera-
 smitta härför utskick sig och de följ-
 aktligen icke ingett i actief. tjänst
 göring, men sedermera till 24 g^d 18 s^d
 för dygn, med förbindelse för dem
 att från antagnings dygen, dygeli-
 gen tre gånger infinna sig vid
 sjukhusen. I afseend a^o sjukvården
 afseend Comiteras desu antaga
 de till at Districthandlaren, hvarjemt
 på väckt fråga om förfärdigand af
 tjänlig beklädning för läkare, sjukvakt-
 ter och bärare, beständ af en flög
 öfverrock af ~~den~~ vaxduk, prepansing
 eller dylikt, Herr Capitainen ^{hvarjemt} ~~hvarjemt~~
 som förklarade det han hade en dylikt
 färdig, anmodade att drusomma för
 Comiteras, vid desu näst sammankomst
 upprisa, för att tjena till model för
 fråga varande beklädning

Till begravningsplatser antogs, efter
 derom skedd framställning, den för
 kallad Fattigkyrkogården, belägen utom
 Stenkyll samt den vid Laboratorie-
 hagen i Ladugårdsgården år 1808 be-
 gravningsplats.

Herr Baron och Öfver-Ståthållaren in-
 lemnade härvid tre af Stad Rådg-
 niörens von der Burg uppräddade

32

propositioner, som ena af dem indkom
 af Helsingfors, belägen i gamla
 staden och tillhörig Helsingfors hem-
 mes Concurrensmappe och den andra
 af ~~Stads~~ Stadskanslaren No. 16, som
 arrenderis af Trädgårdsmästaren Ek-
 bergs Enka, hvilka bägge platser blif-
 vit till begravningsplatser föreslagna,
 men af hvilka ingen till detta änd-
 mål ~~fanns~~ antagelig; Och
 beslöt, efter uppräkt, att bakom den
 Nya Begravningsplatsen å Södra skogen,
 större utrymme skall finnas till inrättan-
 de af begravningsplatser för Cholera-smittade
 lik, att denna local skulle af Stads-
 Ingeniören afmätas och beskrifning
 däråför införas.

33

Herr ^{Apelgrens} ~~Baron~~ ~~af~~ ~~Åfvarn~~ ~~Ställ~~ ~~eller~~ ~~ver~~
 proposition, att mera bemedlade Cholera-
 patienter, som å sjukhusen ^{komma till} (njule
 vård, böra den samma ersätta, blif
 efter någon discussion, afurlesnades
 till framdeles skeende afgörande;
 hvarefter ^{och sedan} nästa samman-
 komst ^{blef} ~~af~~ ~~5~~ ~~e~~ ~~m~~ ~~h~~ ~~5~~ ~~e~~ ~~m~~ ~~h~~ ~~5~~ ~~e~~ ~~m~~
 nästkommande Måndag, den
 1 Augusti, Herrar Comiterade
 afskildt.